

Naročnina snaka mesečno 26 Din,
za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telef.
št. 440.
Celje: Kocenova ulica 2. Telefon
št. 190.Rekopisi se ne vračajo.
— Oglasi po tarifi. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126.Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 18. Telefon št. 455.Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.Računi pri polit. šek. navodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo 78.180;
Wien Nr. 105.241.

Ponoči je bila imenovana nova vlada

Kralj je ugotovil, da je parlamentarna rešitev krize nemogoča in je sestavil izvenparlamentarno vlado z generalom Živkovićem na čelu

Ljubljana, 5. januarja.

Vladina kriza je bila danes zvečer iznenada končana. Ob 8. zvečer je izšel iz dvor komuniké, ki naznanja, da je parlamentarna rešitev krize nemogoča. S tem je rečeno, da bo vlada sestavljena vsaj po večini iz izvenparlamentarnih oseb in da se ji ne bo treba oslanjati na Narodno skupščino. S tem je dalje rečeno, da je odklonjena teza gg. Vukičevića in dr. Korošca, ki sta v družbi g. Hrasnice predlagala »parlamentarno« rešitev radi »votiranja proračuna«, v resnici pa radi očitovanja hegemonističnega režima. Konačno se je postavila očitno na stališče, da trojka po številu ni več parlamentarna večina. Zlasti porazna za g. Korošca in Veljo Vukičevića je konstatacija, da njihov režim, ki sta ga ponujala priložnost konzultacij, ne bi mogel popolnoma očuvati državnega in narodnega edinstva.

Narodna skupščina je v stvari z imenovanjem izvenparlamentarne vlade že pred razpustom. Ob uri, ko to pišemo, še ni mogoče reči, ali bo nova vlada poskusila od skupščine dobiti še proračun ali ne. Mnogo verjetno ni, ker bi se s tem zavleklo volitve v poletne mesece, oziroma bi se odprla možnost raznih nepričakovanih peripetij, vsled česar je pač pričakovati, da bo še tekom tega meseca Narodna skupščina razpuščena.

Vlada, ki je bila danes ponoči sestavljena, se zove nevtralna in bo izjavila, da bo vršila svobodne volitve. V trenutku, ko to pišemo, ni nova vlada izdala še nobene izjave, in tudi imena njenih članov, niso še službeno znana. Ve se le za nekaj imen, iz katerih bi se moglo sklepati na njen značaj. Med glavnimi člani vlade se imenuje general Peter Živković, komandant gardijske divizije, čegar ime se že več let veže z različnimi vladnimi kombinacijami. Ni še definitivno znano, ali je on predsednik vlade ali pa general Hadžić. Kot sigurno pa se smatra, da bo vodil posle notranjega resorsta. V javnosti se je gen. Živković že dolgo časa smatralo takorekoč za poslednjo rezervo in kot osebo posebnega kraljevega zaupanja, ki ima nastopiti kadar bo drug izhod jako težko najti.

General Živković je mož izrednih energij in je svojčas pokazal mnogo razumevanja za naš državni problem. Njegovo ime se je prvič imenovalo v zvezi z reševanjem našega državnega problema po znani glasoviti avdienci pokojnega Stjepana Radića. Značaj nevtralne vlade pa bodo oni in njegovi ministri mogli očuvati le, če se odrečejo ambicije nastopiti kot kandidati pri novih volitvah. V tem oziru je s principom nevtralnosti težko spraviti v sklad, da se pojavljajo med novimi ministri imena nekaterih aktivnih politikov, zlasti hrvatskih, ki so se dosedaj zelo eksponirali proti HSS. Ako so ta imena točna, bo to, kakor se bojimo, pomenilo veliko a nepotrebnost obtežitev nove vlade, ker bi zlasti HSS in njeno cela KDK mogla smatrati, da pomeni prisotnost teh politikov napoved volilnega boja, v katerem bi vladnim kandidatom skušal pomagati službeni aparat.

Kot naloga nove vlade se označuje priprava narodnega sporazuma. Do volitev bo vlada pač morala zbirati v tem oziru samo gradivo in sestavljati načrte. Pogajanja bi mogla pač začeti šele, če se po volitvah nasloni na svobodno izvoljene poslance. Ako bo ta čas vodila pravično upravo in odklanjala izživljanja, more v znatni meri pripomoči, da olajša atmosfero nezaupanja, ki sedaj kakor gosta megla pokriva vso državo.

V tem trenutku je samo eno sigurno. In to je, da je režim g. Vukičevića in dr. Korošca definitivno propadel. Vsa imena, katera se javljajo, so taka, da značijo odpoved dosedanjim politikom gosp. Vukičevića. To je brezdvomno stvar, katera bo v javnosti dobro vplivala. Še zadnji dan so stranke trojke pokazale svojo sebičnost in zakrknjenost, ko so doznale za zahteve dr. Mačka in Svetozarja Pribičevića in takoj dale izjave, da jih absolutno sprejeti ne morejo in so na ta način odklonile vsako zблиžanje, medtem ko so demokrati rekli, da upajo, da bi nadaljnji razgovori prinesli zблиžanje obojih stališč. Trojka je pokazala v zadnjih dnevih tako intransigentnost, da se mora pač zlasti tej njeni potezi pripisovati, da je prišlo do poloma.

V vladi bodo brez dvoma igralo znatno ulogo tudi vojaške osebe in se

BEOGRAD, 5. januarja p. Ob 8. zvečer je bil izdan iz dvorne pisarne naslednji komuniké:

»Povodom ostavke kraljevske vlade je Nj. Vel. kralj na predlog predsednika parlamenta konzultiral predstavnike vseh političnih strank in parlamentarnih skupin.

Rezultat teh konzultacij je pokazal, da obstajajo med parlamentarnimi skupinami popolnoma nasprotna stališča glede rešitve sedanje krize in da se razhajajo ta stališča celo v oceni državne ureditve.

Radi tega ni možnosti za kakršnokoli parlamentarno rešitev krize, ki bi dala garancijo za popolno ohranitev narodnega in državnega edinstva.

BEOGRAD, 5. januarja o polnoči. p. Zvečer so bili pozvani v dvor generali Živković, Hadžić in Kalafatović ter cela vrsta civilnih osebnosti. Kasno ponoči se je razvedelo, da je že imenovana nova, izvenparlamentarna vlada z generalom Živkovićem ali Hadžićem na čelu. Kot sigurno se zatrjuje, da ima v novi vladi general Živković resort notranjih poslov, general Hadžić ministristvo vojske, general Kalafatović pa ministristvo saobračaja. Dunajski poslanik Bora Jeftić je minister zunanjih del, dr. Milan Sršić minister pravde, prof. Boža Marković minister prosvete. Kot minister financ se navaja Boža Maksimović. V vladi je baje šest Hrvatov. Navajajo se: dr. Ivan Ribar, dr. Tugomir Alaupović, prof. Frangeš, prof. Šilović, bančni direktor dr. Švrljuga in dr. Mate Drinković.

Posvetovanja pri kralju o polnoči še niso končana.

O polnoči je bil po nalogu vlade ukiniten ves telefonski promet po vsej državi. Zato do zaključka lista nismo mogli doznati nikakih podrobnosti.

Beograd, 5. januarja, p. Dočim se je sinoči po ponovnih avdiencah Velje Vukičevića in Ljube Davidovića smatralo, da so konzultacije na dvoru v glavnem končane in so kleroradikalni že za danes napovedovali vzpostavitev režima trojke, je krenil danes dopoldne razvoj dogodkov v popolnoma novo smer.

Glavna pozornost beograjskih političnih krogov je bila posvečena stališču, ki sta ga v razpletu krize zavzela oba predstavnika KDK dr. Maček in Svetozar Pribičević. Pod vplivom beograjske tiska so tudi ostali beograjski politični krogi pretirano tolmačili komuniké o dr. Mačkovih predlogih glede preureditve države, češ da HSS, odnosno KDK zahteva federacijo ali celo konfederacijo in razpad države.

Posvetovanja radikalov in demokratov

V takem razpoloženju sta se danes dopoldne sestala radikalni in demokratijski klub, da zavzameta svoje stališče k predlogu KDK. V radikalnem klubu se je vršila samo konferenca navzočih poslancev, ker ni bilo prisotnih dovoljno število klubovih članov. Vukičević je podal kratko poročilo o razpletu krize, nakar je bilo brez debate sklenjeno, da se predloži KDK odklonijo. O tem je bil novinarjem izdan kratek komuniké, podpredsednik in tajnik kluba pa sta o stališču radikalnega poslanskega kluba obvestila Aco Stanojevića s prošnjo, da o tem obvesti kralja.

Istovrstno se je sestal k svoji seji tudi demokratijski poslanski klub. Navzočih je bilo 38 poslancev. Uvodoma je podal Ljuba Davidović obširno poročilo o poteku krize. Razvila se je diskusija, v kateri so vsi govorniki izjavili, da so zahteve KDK v tej obliki, kakor so bile včeraj iznešene v javnosti sicer nesprejemljive, da pa je treba nadaljevati razgovore za doseg sporazuma in najti platformo, ki bi omogočala sodelovanje med KDK in demokrati. Za nobeno ceno pa se ne sme opustiti stikov, ki so pričeli s konzultacijami na dvoru. Ljuba Davidović je bil pooblaščen, da sporoči to mnenje demokratijskega poslanskega kluba kralju, za javnost pa je bil izdan sledeči komuniké:

»Na današnji seji demokratijskega kluba je predsednik Ljuba Davidović obrazložil potek krize in sporočil stališče KDK. Klub se je solidariziral s predsednikom v mišljenju, da demokratijska stranka, vstrajajoč na politiki sporazuma in pri svoji izjavi za revizijo ustave, ne more sprejeti stališča in postopanja za njegovo izvedbo, kakor sta jih predlagala predsednika KDK. Pač pa se demokratijski klub nadeja, da bi nadaljevanje razgovorov o tem vprašanju zблиžalo obojestranske poglede.

Dr. Maček je prispel jutraj iz Zemun v Beograd ter je imel daljši sestanek s Pribičevićem. Nekaj pred 10. uro se je podal v dvor, kjer je bil takoj sprejet v avdienco. O tem je bilo izdano sledeče službeno sporočilo: »Predsednik dr. Vladko Maček je bil danes ob 10. ponovno sprejet v avdienco, ki je trajala pol ure. Ko je dr. Maček že odhajal in le že vstopil v svoj avtomobil, ga je kralj ponovno pozval nazaj in ostal z njim še četrt ure v razgovoru, ki se je nadaljeval v zvezi z včerajšnjimi razgovori v istem smislu, pravcu in na isti osnovi. To je na podlagi sklepov z dne 1. avgusta 1928. Pri tej priliki se je razgovor dotaknil tudi vprašanja in načina postopanja in le dr. Maček predlagal kralju sestavo nepolitične vlade, ki bi imela zaupanje kralja in ki bi po svoji sestavi prožila garancijo za uspešno izvedbo predlagane državne preureditve.

Ta dvojna avdienca dr. Mačka je situacijo popolnoma spremenila. Dočim se je pred tem govorilo, da je stališče, ki ga zastopa KDK, absolutno nesprejemljivo, so zlasti demokrati dopoldne naglašali, da bi z veseljem pozdravili izvenstrankarsko vlado, kakor jo predlaga dr. Maček.

Aca Stanojević in Ljuba Davidović na dvoru

Med tem sta končala radikalni in demokratijski klub svoja posvetovanja, nakar sta Aca Stanojević in Ljuba Davidović prosila za avdienco, da obvestita kralja o sklepih svojih klubov. Prvi je bil ob 11. sprejet Aca Stanojević, ki je ostal pri kralju pol ure. Takoj za njim je sledila polurna avdienca Ljube Davidovića. Iz avdience se je Davidović vrnil v demokrat. klub.

Današnja dvojna avdienca dr. Mačka

Dr. Maček je prispel jutraj iz Zemun v Beograd ter je imel daljši sestanek s Pribičevićem. Nekaj pred 10. uro se je podal v dvor, kjer je bil takoj sprejet v avdienco. O tem je bilo izdano sledeče službeno sporočilo: »Predsednik dr. Vladko Maček je bil danes ob 10. ponovno sprejet v avdienco, ki je trajala pol ure. Ko je dr. Maček že odhajal in le že vstopil v svoj avtomobil, ga je kralj ponovno pozval nazaj in ostal z njim še četrt ure v razgovoru, ki se je nadaljeval v zvezi z včerajšnjimi razgovori v istem smislu, pravcu in na isti osnovi. To je na podlagi sklepov z dne 1. avgusta 1928. Pri tej priliki se je razgovor dotaknil tudi vprašanja in načina postopanja in le dr. Maček predlagal kralju sestavo nepolitične vlade, ki bi imela zaupanje kralja in ki bi po svoji sestavi prožila garancijo za uspešno izvedbo predlagane državne preureditve.

Ta dvojna avdienca dr. Mačka je situacijo popolnoma spremenila. Dočim se je pred tem govorilo, da je stališče, ki ga zastopa KDK, absolutno nesprejemljivo, so zlasti demokrati dopoldne naglašali, da bi z veseljem pozdravili izvenstrankarsko vlado, kakor jo predlaga dr. Maček.

Prof. Jovanović pri kralju

Istovrstno so se razširile verzije, da bo pozvan v avdienco univ. profesor Slobodan Jovanović, znani strokovnjak za ustavno pravo. Res je bil prof. Jo-

vanović ob 1. pozvan na dvor. Njegova avdienca je trajala nad 2 uri. Kakor se izve iz poučenih krogov, je imela ta avdienca pred vsem namen s strokovnega stališča pojasniti sklepe KDK z dne 1. avgusta in vprašanje revizije ustave.

Razburjenje med kleroradikalni

Ta preokret v razpletu krize je izzval v vrstah trojne koalicije, ki je s sigurnostjo računala, da bo njej poverjen mandat, pravcato razburjenje. V vladnem predsedstvu so se ves popoldne vršile mrzlične konference in posvetovanja. Vukičevići in Koroševići kurirji so švigali na vse strani, telefon je bil popolnoma okupiran. Dr. Korošec je odšel ob 4.30 popoldne na dvor, kjer je ostal do 5. Zatrjuje se, da je bil na posvetovanju pri ministru dvora Dragomiru Jankoviću. Tam se je mudil od 5. do pol 7. tudi prosvetni minister Milan Grol. Demokratijski ministri in člani vodstva demokratijske stranke so se med tem sestali v kabinetu prosvetnega ministra, kjer so se dolgo posvetovali. Radikalni glavni odbor je imel zopet svoje ločene konference na stanovanju Ace Stanojevića. Tudi v teh krogih vlada razumljivo razburjenje.

Vladni komuniké o rezultatu konzultacij

Zvečer proti 7. uri je bil iz ministrskega predsedništva izdan sledeči komuniké:

»Ob priliki avdienc, ki sta jih imela dne 4. in 5. t. m., sta dr. Vladko Maček in Svetozar Pribičević v imenu KDK izjavila:

da je treba izvršiti popolno revizijo ustave, s katero naj bi se vzpostavile zgodovinske dežele za lastno zakonodajno in izvršilno vladno. V to svrhu naj bi bila imenovana nepolitična vlada, ki bi uživala zaupanje kralja in ki bi s svojo sestavo prožila jamstvo, da se bo začelo z reševanjem gor. navedenih vprašanj. Na ta način naj bi bila skupščina takoj razpuščena in azpisane volitve za ustavotvorno skupščino.

Ko so predstavniki ostalih političnih strank in klubov doznali za te zahteve KDK, so izjavili, da jih ne morejo sprejeti.

Senzacionalni večerni dogodki

Splošno se je smatralo, da so s komunikem vlade dogodki za danes zaključeni in govorilo se je, da je nadaljnje reševanje krize odgodeno preko pravoslavnega božiča, ki pričinja jutri.

Kakor strela z jasne neba je zato učinkovalo oficijelno sporočilo, ki je bilo proti 8. zvečer izdano od kraljeve pisarne (in ki ga objavljamo na čelu lista op. ur.)

V tem komunikem se službeno naznanja, da se je kralj odločil za izvenparlamentarno rešitev krize in da je s tem postala obnovitev četverne koalicije, odnosno etabliranje režima trojke nemogoča.

Kraljev komuniké je v stvari ostro desavuiranje tendence vladnega komunikéja, ki je hotel situacijo prikazati tako, kakor da so na eni strani neizpolnjive zahteve KDK, na drugi strani pa patriotična pripravljenost dosedanjih režimskih strank. Kraljevo sporočilo temu nasproti z vso jasnostjo ugotavlja, da hegemonistični režim ni sposoben očuvati državnega in narodnega edinstva in vsebuje torej s strani vladarja najhujšo obsodbo Koroščeve vlade.

Panika v vrstah trojke

Kraljev komuniké je izzval v vrstah trojne koalicije pravcato paniko, ki se je še povečala, ko se je izvedelo, da je bil takoj po objavi komunikéja pozvan v dvor general Pera Živković. To se je splošno tolmačilo kot dokaz, da gre za ustanovitev izvenstrankarske vlade pod predsedstvom g. Živkovića.

V ministrskem predsedstvu je vladala prava konsternacija. Ko je dr. Korošec izvedel za komuniké in za avdienco generala Živkovića, je nujno sklical konferenco šefov trojne koalicije.

Ponočni dogodki v dvoru

Beograd, 5. januarja opolnoči. p. General Živković je nekaj po 20. prispel v dvor. Kmalu za njim je prispela pred kraljevo palačo cela vrsta avtomobilov. Kolikor se je moglo zaznati, so bili pozvani: generala Hadžić in Danilo Kalafatović, dr. Milan Sršić, dr. Tugomir Alaupović, prof. Boža Marković ter poslanca Sveta Savković in dr. Ivan Ribar.

Proti 10. uri so se vedno odločneje pojavljale vesti, da se je kralj odločil, še nocoj sestaviti izvenparlamentarno vlado, ki bi imela nalogo, pripraviti sporazum, razpuščiti Narodno skupščino ter izvesti nove volitve.

Te vesti so vzbudile v Beogradu ogromno senzacijo. Ulice okrog dvora so se vedno bolj polnile radovedne publike. V političnih krogih je zavladala skrajna nervoznost. Proti enajsti uri se je raznesla vest, da je nova vlada že sestavljena.

Ministri

Predsedništvo bo ali v rokah generala PERE ŽIVKOVIĆA ali pa generala HADŽIĆA. Vsekakor pa se zatrjuje, da bo general Živković istočasno minister notranjih del, general Hadžić pa minister vojske in mornarice. Navajali so se nadalje kot člani novega kabineta:

general DANILO KALAFATOVIC minister saobračaja;
minister zunanjih del sedanji dunajski poslanik BORA JEFTIĆ;
minister financ posl. BOŽA MAKSI-MOVIC (?);

minister prosvete dr. BOŽA MARKOVIC, profesor beograjske univerze;
minister trgovine bančni direktor dr. ŠVRLJUGA iz Zagreba;
minister pravde posl. dr. MILAN SR-SKIC;

minister poljoprivrede dr. FRANGEŠ, profesor zagrebske univerze;
minister socialne politike dr. A. ŠILOVIC, profesor zagrebske univerze;
minister pošt dr. MATE DRINKOVIC, bivši hrvatski poslanec in minister;

minister za šume in rude posl. dr. IVAN RIBAR;
minister gradjevin posl. SVETA SAVKOVIC;

minister ver dr. TUGOMIR ALAUPOVIC, podpredsednik Državnega sveta;

minister narod. zdravja dr. UROŠ KRULJ iz Sarajeva.

Govorilo se je, da bo v novo vlado poklican tudi en Slovenec. Prisotnost dr. Ribarja in posl. Savkovića se tolmači tako, da sta oba posebna zaupnika Narodne Odrbane.

Vsi napori novinarjev dobiti avtentične informacije o sestavi nove vlade, so bili do polnoči brezuspešni.

Nova vlada imenovana

Proti polnoči je smatrati kot edino sigurno vest to, da je nova vlada že imenovana. Imena

ministrov se ne navajajo, češ da je treba od nekaterih še dobiti oficijelni pristanek. Obljublja se, da bo čimprej izdan oficijelni komuniké

Vse zveze prekinjene

Ljubljana, 6. januarja. Takoj po sprejemu ravnokar navedenih vestí so bile po nalogu vlade vse telefonske zveze prekinjene in do prvih jutranjih ur ni mogoče dobiti spoja ne z Beogradom, ne z Zagrebom. Tudi telefonski promet z inozemstvom je ustavljen.

Ker tekom današnje nedelje z ozirom na predpise tiskarniške tarife ni mogoče prirediti posebne izdaje, bomo v Ljubljani najnovejše vesti objavljali na uradniških deskah, obširna poročila pa bodo izšla v »Ponedeljku«.

Dr. Maček odpotoval v Zagreb

Beograd, 5. januarja p. Dr. Maček se je po konferenci s Pribečevićem in potem ko je pri Pribečeviću obedoval podal v Zemun, odkoder je z večernim brzovlakom odpotoval v Zagreb. G. Pribečević bo preživel praznike s svojo rodino v Feneku v Vojvodini, nakar se tudi on vrne v Zagreb.

Protest Svetozarja Pribečevića proti vladnemu komunikéju

Beograd, 5. januarja p. Iz vladnih krogov se je nočijo trdilo, da je komuniké o rezultatu konzultacij objavljen v sporazumu s predsednikom KDK, kar se v takih važnih prilikah v ostalem smatra za samo po sebi umevno. Za to vzbujata tem večje presenečenje izjava Pribečevića, ki je nočijo rekel novinarjem:

»Predsednik ministrskega sveta ni pooblaščen od nikogar, pa tudi ne od mene izdajati komunikéje o mojih izjavah in predlogih, najmanj pa brez mogočega znanja in sodelovanja.«

Ta izjava g. Pribečevića se tolmači kot nekaj demanti navedb vladnega komunikéja o stališču KDK.

Komunike o seji radikalnega kluba

Beograd, 5. januarja r. Dopoldne je bila v radikalnem klubu konferenca, ki se je udeležilo 15 do 20 poslancev. Po konferenci je tajnik kluba Stepo Kobasica izročil novinarjem naslednje komuniké:

»Na poziv g. Velje Vukičevića, predsednika radikalnega poslanskega kluba, se je danes ob 10 dopoldne vršila konferenca prisotnih poslancev v radikalnem klubu. Po poročilu predsednika kluba je bilo soglasno sklenjeno, da se predlog dr. Mačka o novem preustroju naše države odkloni brez razprave. Za tem je bilo sklenjeno, da se ta sklep sporoči predsedniku NRS g. Aci Stamenoviću in da naj storita to predsednik kluba g. Stevan Janković in tajnik kluba Milan Kostić«

Dunajski glas o naši krizi

Dunaj, 5. januarja r. »Neue Freie Presse« se bavi na uvodnem mestu s krizo v Jugoslaviji in naglašja, da je to ena najtežjih državniških kriz in da se država nahaja na razpotju. Velik vtis je napravilo dejstvo, da sta predsednik Maček in Pribečević odšla v Beograd in razložila kralju svoje stališče. »Neue Freie Presse« smatra, da bo s pomočjo razborite politike na obeh straneh prišlo do končne pomiritve in ureditve Jugoslavije.

Proslava kraljičinega rojstnega dne

Beograd, 5. januarja r. Notranje ministrstvo je izdalo odlok vsem podrejenim oblastem, naj se kraljičin rojstni dan 9. t. m. proslavi na običajni slovesni način s cerkvenimi službami božjimi.

Preiskava v Tukovi aferi

Bratislava, 5. januarja. g. Danes dopoldne je preiskovalni sodnik ponovno tri ure zasliševal Tuko. Iz kroga slovaške ljudske stranke se doznavja, da se nahaja med zaplenjeno korespondenco Tuke tudi šest pism na Dunaju živečega Jehlicke. Eno teh pism je Tuka že večkrat pokazal svojim prijateljem. To pismo vsebuje nastopno mesto: »S Čehi ne boste izhajali, ker ne nastopajo odkrito. Zaradi tega bi bilo priporočljivo, da se drugače orijentirate. Sem vam na razpolago.« Iz kopij odgovorov ki so bile priložene zaplenjenim pismom, izhaja, da je Tuka odklonil ponudbo Jehlicke.

Bratislava, 5. januarja. g. Slovaška ljudska stranka zahteva, naj se vršijo razprave proti Tuki javno. Dalje zahteva, da bo pri odločitvi zaplenjene in zapečatene pisalne mize Tuke prisoten tudi zastopnik stranke. V krogih ljudske stranke protestirajo proti temu, da je preiskava proti Tuki poverjena 25letnemu sodniku dr. Linhartu. Pravni zastopnik je bratislavski odvetnik dr. Ivan Galia.

Voditelj stranke monsignor Hlinka je večkrat objavil v »Slovaku« članek, v katerem se sam in vsa stranka solidizira s Tuko. Politični prijatelj dr. Tuke predlagajo sodišču visoko kavgijo za izpustitev Tuke iz preiskovalnega zapora. Sodišče je kavgijo odklonilo, ker je nevarnost, da bi Tuka svojo svobodo izbral v to, da se sporazume s pričami in vpliva na njih izpovedbe. Podrobnosti o poteku preiskave sodišče ne dá v javnost.

Svetozar Pribečević o predlogih KDK

Zahteve KDK niso v nasprotju z načelom državnega edinstva. — Ne gre za besede, temveč za jedro

Beograd, 5. januarja. p. Svetozar Pribečević je sprejel danes popoldne beograjske novinarje in jim podal daljšo izjavo, v kateri med drugim zavrača očitke, da je stališče KDK v ostrem nasprotju z državnim edinstvom. Izjavil je:

Tu se strašno razburjajo zaradi izjave dr. Mačka o saboru in vladah. Četudi ta izjava ne vsebuje ničesar, kar bi bilo nevarno za državno edinstvo. Mar so nevarni sklepi KDK od 1. avgusta, da se ustvari več edinic, ki bi prilično odgovarjale zgodovinskimi, političnimi, nacionalnim in kulturnim individualnostim? Ali je državna nevarna zahteva, naj imajo te edinice v vseh poslih, ki niso potrebne državi, svojo legislativo in eksekutivo? In samo to je vsebovala izjava dr. Mačka. Ali se bo ta eksekutiva imenovala vlada, sabor ali kako drugače, ni važno. Ne gre za ime, marveč za stvar samo. Jasno je, da bi n. pr. Vojvodina sama

brez vmešavanja Srbijancev in Črnogorcev najpametneje rešila vprašanje svojega poljedelstva, svojih vodnih zdroj, svojih cest in svojih prometnih sredstev. Ali bo nesreča za državo, če Vojvodina vsa ta vprašanja reši s svojo lastno eksekutivo in legislativo? Ali ne bi parlament vse države, ki bi bil na ta način razbremenjen, hitreje in pravilneje reševal visoke naloge, ki so mu namenjene?

Ni se treba razburjati zaradi besed, marveč je treba vedno premisliti jedro vsakega vprašanja. Kar se tiče mene in mojih prijateljev, bomo ostali zvesti HSS v vseh fazah borbe, ki bo potrebna do zmage načel KDK, izraženih v sklepih z dne 1. avgusta 1928.

S tem je Svetozar Pribečević zaključil svojo izjavo in je pristavil, da bo nočijo s svojo rodino odpotoval v samostan Fenek, kjer bo prebil božične praznike, nato pa se bo najbrže vrnil v Zagreb.

Odkritja Hanauove v finančnem škandalu

61 anonimnih računov. — Njih imetniki so znani parlamentarci, med njimi celo dva bivša ministrska predsednika. — Sleparji so tuji, njih pomočniki in žrtve pa domačini.

Pariz, 5. jan. Danes je obtožena Hanauova javila preiskovalnemu sodniku, da mu ima razodeti nekatere silno važne stvari. Gre najbrž za odkritja, ki jih je obetala in napovedovala. V poslovnih knjigah »Gazette du Franc« je preiskovalna oblast našla 61 anonimnih računov, o imetnikih teh računov pa Hanauova doslej ni hotela izpovedati ničesar. V zvezi z možnostjo, da preiskovalni sodnik končno vendar odkrije tajnstvene komitente sleparske finančne družbe, poroča »Liberté«, da ima Hanauova v notosu napisana imena 61 parlamentarcev, ki so prejemali denar od »Gazette du Franc«. Med temi parlamentarci sta dva bivša ministrska predsednika in komunistični poslanec Vaillant-Couturier, ki v »Humanité« vsak dan udira po korupciji. Iz anonimnih računov je razvidno, da so podkupljenci prejeli skupno

300.000 do 1.200.000 frankov na leto. Francoski listi povdarjajo izredno zanimivost o udeleženceh korupcijske afera. Voditelji in začetniki sleparskih manipulacij so tuji: Bloch, Hanauova in Amard. Slednji je še le par tednov francoski državljani. Je begunec iz Turčije in je popoln analfabet. Drugo kategorijo tvorijo ugledne osebe visokega plemstva grof Breteuil, vojvoda d'Ayen in minister Klotz ki so služili za nekako etiketo gilemu podjetju. Nato pridejo denarja lačni parlamentarci in ravnatelji listov, kot zadnji pa so oškodovanci, ki bodo težko prišli do izgubljenega denarja.

Pariz, 5. jan. s. Po vesteh iz Bayonna je tamošnja komisijska tvrdka vložila proti senatorju Klotzu obtožbo zaradi izdaje nekritičnih čerkov v višini 265.000 frankov.

Mussolini in prijateljski pakt z Jugoslavijo

Oficijozna rimska »Tribuna« smatra, da je treba počakati razvoja dogodkov v Jugoslaviji

Rim, 5. januarja. d. Današnja polslužbena »Tribuna« se bavi z informacijo londonskega lista »Times«. O Italijansko-Jugoslovenskih pogajanjih za zaključitev novega pakta prijateljstva kakor tudi s trditvijo lista »Echo de Paris«, da pada odgovornost za dosedanje neuspeh prijateljskega pakta na Italijo in da je zaradi tega treba pred zaključitvijo novega pakta razčistiti odnose med Italijo in Jugoslavijo. »Tribuna« se zlasti vznemirja, ker ugotavlja »Echo de Paris«, odgovornost in daje z visokega mesta nasvete. »Tribuna« poudarja, da ne drži trditve, da bi Italija v Sofiji in Budimpešti vodila kako protijugoslovensko politiko. Za Italijo ne obstoji niti zapreka z ozirom na Albanijo. Jadran pa ne spada v geografsko sfero Francije, ki je izpostavljena težkim naporom za obranitev svojih kolonialnih posestev in ne more na drugi strani trošiti svojih moči četudi v obliki izpostavljanja za Jugoslavijo. Mussolinijeva politika je vedno težila za razčiščenjem in odstranitvijo sporov, ker je njen cilj zagotoviti mir in stabilizacijo sveta. To se je zgodilo tudi z Albanijo, ki je končno dobila režim, brez

katerega bi njena neodvisnost, kakor tudi priznanje njenih mej od strani Evrope bila samo jakova formula. To se dogaja tudi z vsobansko politiko v katero je treba — to je najvažnejše — všteti tudi odnose med Italijo in sosednjo Jugoslavijo. Zato Italija kljub vsem mizkim intrigam, ki se ji še vedno podtikajo, ni storila ničesar, da bi izkoristila teško krizo, ki se je pojavila v državnem in ustavnem življenju Jugoslavije. Treba je omeniti da je ta prikrita kriza nastala v najkrajnejši obliki baš ko se je italijanski politiki pripisovala namera, da podpihuje neslogo v Jugoslaviji. Italijansko-Jugoslovenski odnos se je moral tudi danes podvreči vsestranskim proučitvi, pri kateri se bo moglo ugotoviti, da se italijansko-Jugoslovenski pakt prijateljstva poudarja baš v času ko je v Jugoslaviji nastala 25. ministrska kriza, ki nima več parlamentarnega pač pa organičnega značaja za to novo državo. Pri tem je treba naglasiti, da je fistična Italija tudi sedaj brez vsake arogance, ki bi mogla zbuditi sum, da hoče zares kaj profitirati, ker povsem mirno čaka na razvoj dogodkov.

Volitve v sovjetske v Leningradu

Moskva, 5. jan. V Leningradu je doslej izvoljenih 187 članov osrednjega sovjeta in 178 članov krajevnih sovjetov. Med izvoljenimi je okoli 200 komunistov. Nekatera industrijska podjetja so izvolila politike Stalina, Rykova, Kalinina in Buharina ter vojaškega komandanta Vorošilova in Budjonega za častne člane leningrajskega sovjeta. Udeležba volilnih upravičencev je rekordna, znaša namreč povprečno 90 do 100 odstotkov. Volitve se bodo nadaljevale do 5. februarja. V industrijskih podjetjih Putilova podjetja, Rdeči trikotnik, Rdeča zarja in Boljševik se vrše veliki kandi volilni shodi, ki se jih udeležuje delavstvo korporativno.

Maniu o notranjem položaju Rumunije

Bukarešta, 5. januarja. s. Ministrski predsednik Maniu je izjavil napram novinarjem, da so zadnje volitve dokazale ne samo priljubljenost narodne kmečke stranke, temveč tudi politično zrelost rumunskega naroda. Pri popolnoma svobodnih volitvah je narodna kmečka stranka dobila velikansko večino. Antisemitizem in komunisti niso dosegli najmanjšega uspeha. Primanjkljaj preteklega leta v proračunu je krit, tako da je novi proračun popolnoma izenačen. Računati je celo na precejšen prebitok.

Velikanski požar v Pireju

Atene, 5. januarja. g. V Pireju je v taborišču barak izbruhnil velik požar, ki je vpelel 250 malih trgovin in malih stanovanj. Par tisoč ljudi je ostalo brez strehe. Pri izbruhu požara je nastala velikanska penika. Požarna bramba ni mogla ničesar opraviti proti požaru ter je samo reševala ogrožene prebivalce iz nevarnosti. Škoda znaša 50 milijonov drahem.

Izstopanje iz katoliške cerkve na Dunaju

Dunaj, 5. januarja. Vse tujakšnje časopise se peča z izvestji statističnega urada mesta Dunaja, ki izkazujejo, da je v devetih povojnih letih izstopilo iz svojih cerkva okoli 140.000 oseb. Letno odpade tedaj na dobo od 1. 1919. do 1927. povprečno 15.560 izstopov. Ta številka je tem pomembnejša, ker je število izstopov v letih pred vojno znašalo povprečno le 2264. Od vseh izstopov jih odpade na rimsko - katoliško cerkev vsega 120.000. »Reichspost«, glasilo krščanskih socialcev, priznava, da od dobre reformacije in protireformacije na Dunaju ni bilo večjega verskega gibanja nego so izstopi iz vere zadnjih devet let.

Širjenje epidemije v Berlinu

Berlin, 5. januarja. Gripa se še vedno širi in so vse bolnice ter sanatoriji popolnoma prenapolnjeni z bolniki. Ker so se tej bolezni pridružili še množestevni slučajji pljučnega vnetja, davice in ošpic, je kriza tem večja. Zdravstvene oblasti nimajo niti dovolj vozov in osebja za prevoz obolelih. Vsak dan se izvrši okoli 250 prevozov in 28 voz reševalne postaje ni v stanju zadovoljiti vsem potrebam.

Parnik v nevarnosti

Pariz, 5. januarja. s. Brezčična postaja v Marseillu je danes ob 4.20 prejela od parnika »Agios Nikolaos«, klice na pomoč. Parnik se nahaja v bližini rta Savona v nevarnosti.

Pet dni nepretrgoma v zraku

Los Angeles, 5. januarja (be.). Po zadnjih poročilih krozi letalo »Questmark« še vedno v zraku. Letalo zalagajo druga letala s živili in hranom.

V Indiji divja kolera

Bombaj, 5. januarja (lo.). V južni Indiji divja kolera. Od meseca septembra dalje je umrlo na tej bolezni 8000 oseb.

Nov atentat kleroradikalov na slovensko pravosodje

Te dni je šla po slovenskem časopisju okrožnica odvetniške zbornice, v kateri protestira proti docela nezadostnim kreditom proračuna ministrstva pravde za slovenska sodišča. Kleroradikal so v proračunu brisali dober del kreditov za kurjavo v slovenskih sodiščih in posledica je polovična ustavitev pravosodja — evropski skandal, ki je menda tudi v Albaniji nemogoče. Moralna in gmtna škoda takih pojavov ni sporna. Slovenija kot gospodarsko, pravno in kulturno najbolj razvita pokrajina naše države predstavlja docela točno funkcioniranje našega pravosodja, sicer nastanejo lahko v gospodarstvu, trgovini itd. nedogledne posledice.

K tem materialnim atakam na naše sodstvo so se v poslednjem času pridružili vsa obsojanja vredni napadi na moralno nedotakljivost in politično neodvisnost vsega našega sodstva. Absolutna integriteta naše justice je bila dedščina neprecenljive vrednosti, ki smo jo prinesli v novo državo in je spadala med prve znake visoke kulturnosti slovenskih dežel.

Zal, je SLS posegla tudi po tej vrednosti in v poslednjem času zagrešila več činov, s katerimi hoče otrovati dosedanj nedotakljivost našega sodstva ter tudi v to idealno korporacijo zanesti strupeno ozračje partizanske anarhije.

Primer imenovanja sodnika Pišingerja, ki ga je minister pravde postavil na zahtevo klerikalne stranke in proti jasnemu tero predlogu pristojne sodniške instance, je polnovereden dokaz tega klerikalnega početja.

Sedaj pripravljajo klerikalci generalni nasok na slovensko pravosodstvo. Po novem zakonu o sodnikih bodo imela poleg kasacijskega sodišča okrožna in apelacijska (pri nas dosedanje višje deželno sodišče) posebne pravice pri postavljanju novih sodnikov. Za vsako izpraznjeno mesto sreskega in okrožnega sodnika bodo okrožna in apelacijska sodišča postavljala ambo predloge po dveh kandidatih, na katere je minister vezan. Za vsako mesto predsednika okrožnega sodišča, nadalje apelacijskega sodnika in predsednika odnosno podpredsednika apelacijskega sodišča ima poleg kasacijskega sodišča pravico predlagati po dva kandidata tudi apelacijsko sodišče. Tudi ti ambo predlogi so za ministrstvo pravde obvezni. Imenovanje sodnikov bodo torej v bodoče, ko stopi novi zakon o sodnikih v veljavo, t. j. 1. aprila 1929, v mnogo večji meri odvisna od predlogov, pristojnih sodnih zborov kakor do sedaj. SDS je svoječasno vodila v zakonodajnem odboru veliko borbo, da prepreči partizansko poseganje v imenovanje sodnikov. Določbe, ki omejujejo pravice ministra pravde v tem pogledu, so v glavnem njena zahteva. Zakon o sodnikih je s svojimi odredbami o volitvi in postavljanju sodnikov potisnil močan zapah pred že široko odprta vrata partizanske korupcije v naše pravosodstvo.

Kleroradikal so sedaj z vso vneto na delu, da po možnosti preprečijo blagodejni učinek novega zakona v tem pogledu. Ker po 1. aprila minister pravde ne more več po mil volji razpolagati s sodniškimi mesti, je treba hiteti, da se vpliv kleroradikalnih partizanov na justico osigura na drug način. Treba si je v sodnih zbori, dokler je še čas, zaslugati partizansko večino, pa bodo v bodoče po zakonu predpisani ambo predlogi za imenovanje sodnikov zanesljivo garancija za ohranjanje strankarskega vpliva na zasedbo sodniških mest.

To za naše pravosodstvo žaljivo in poniljujoče stališče so si v polni meri usvojili naši klerikalci. Sedaj so z vso vneto pri delu, da si v ljubljanskem višjem deželnem sodišču ustvarijo zanesljivo klerikalno večino.

Način, kako se pri tem postopa, je dokaz klerikalne neskrupuloznosti in preziranje te visoke sodne institucije ter njenih članov. Nedavno tega sta dobila višjesodna svetnika g. Peterlin in Persché na zahtevo klerikalcev iz ministrstva pravde poziv, da naj zaprosita za penzijo. Ta poziv se sklicuje na odredbo čl. 112. ustave, ki določa kot splošno starostno granico za sodnike dokončano 65. leto. Oba imenovana gospoda sta to granico res dosegla, g. Peterlin menda le par dni prej, preden je prejel poziv. Ta ustavna določba pa do sedaj še nima izvršnih odredb (novi sodnijski zakon jih vsebuje, toda ta zakon stopi v veljavo šele 1. aprila) in poleg nje stoji tudi odredba istega člena ustave, ki pravi, da se sodnik ne sme iz nobenega kakršnegakoli vzroka odstaviti od službe proti svoji volji, brez razsodbe sodišč ali disciplinarnih razsodbe kasacijskega sodišča. V Sloveniji velja do novega zakona o sodnikih glede sodnikov še stari avstrijski zakon, ki tudi izključuje upokojitve sodnika brez njegove prošnje odnosno disciplinske razsodbe.

Do sedaj se je tudi pri nas ta pravni dejanski stan v polnem obsegu respektiral in ministrstvo pravde se je tudi v primeru gg. Peterlina in Perscheta očitvidno čutilo vezano, kar je dokazalo s tem, da je najprvo oba gospoda pozvalo, naj zaprosita za upokojitve. Ministrstvo je torej samo smatralo, da nasilna upokojitve ni mogoča.

Oba višjesodna svetnika sta duševno in telesno še v polni meri sposobna, da vršita svoje dolžnost, in spadata med najodličnejše slovenske sodnike. Mesto, da bi se njima to priznalo s tem, da se ju pusti služiti do uveljavljenja novega sodnijskega zakona, ki kakor znano, izboljšuje tudi materialne prilike sodnikov, sta dobila na način, ki mora vzbuditi ogorčenje, konsilium abeundi.

Naravno je, da sta oba gospoda ta poziv odklonila. A kaj se je zgodilo? Minister pravde je na pritisk naših klerikalcev, kratkoma dal podpisati ukaz, s katerim je v.

s. sv. Peterlina in Perscheta nasilno upokojili!

S tem so si klerikalci otvorili novi dve mesti pri višjem deželnem sodišču in kakor nam poročajo, so si tudi že izbrali dva kandidata za te visoke položaje, pri katerih je glavna kvalifikacija, ne juristično znanje, ne moralne in osebne vrline, ne vestnost in sposobnost, temveč klerikalna odločnost. Poklicane sodne instance naj le vlagajo svoje ternopredloge, imenovana bosta tista dva kandidata, ki ju predloži tajništvo SLS, kakor se je to zgodilo v slučaju g. Pišingerja. Z imenovanjem dveh izrazitih klerikalcev bi bila po misljenju SLS osigurana klerikalna večina v višjem deželnem sodišču odnosno poznejšem apelacijskem sodišču in s tem bi bilo zagotovljeno tudi izigravanje čl. 13. novega zakona o sodnikih.

Gre torej za nečuveni atentat na naše pravosodje, v katero skušajo hegemonisti in njihovi klerikalni hlapiči tik pred urveljavljenjem sodnijskega zakona zanesti partizansko korupcijo. To je pravo podiranje stebrov pravne sigurnosti tudi v Sloveniji, zažiganje zadnjih ostankov zaupanja v državo in njene funkcije. Klerikalna nakana mora vzbuditi splošen odpor in uverjenost, da se bodo postavili v bran ne le neposredno prizadeti, temveč z njimi vsi, ki jim je na srcu neodvisnost in čistost ter do sedaj neokrnjena avtoriteta naših sodišč.

Skupen nastop bosanskih oblasti proti Koroševemu načrtu

Mostar, 5. jan. r. Na poslednji seji oblasti nega odbora se je razpravljalo o oblasti nem proračunu in o posameznih kreditih, ki naj se tekom leta potrošijo. Oblastni odbor je nadalje sprejel opcijo za izgradnjo in financiranje Jadranske proge ter z malimi izpremembami podpisal formular za devne opcije, ki jo izročiti trdijo Fox Brothers International Corporation New York. Podobno opcijo sta podpisali tudi travniška in tuzlanska oblast. Na podlagi te opcije obstoja nada, da se bo v kratkem pričela trasirati Jadranska proga. Končno je oblastni odbor na dopis vrbaške oblasti sklenil, da se bo pridružil ostalim oblastem v Bosni in Hercegovini ter zajedno z njimi protestiral proti dr. Koroševemu načrtu, s katerim se omejuje kompetenca in avtonomija oblastnih samouprav.

Prevelika obzirnost do Italije

Split, 5. jan. n. Za jutri v nedeljo je bila v ljudskem vseučilišču v Splitu napovedano predavanje oblastnega poslanca Nika Bartulovića o italijanski propagandi v Dalmaciji, odnosno o sredstvih in motivih te propagande. Toda splitska policija je v naslednjem trenutku prepovedala predavanje, češ da je političnega značaja in da je ljudsko vseučilišče s prireditvijo tega predavanja preokrajalo svoj delokrog. Ta prepoved je med občinostvom vzbudila veliko nezadovoljstvo in ljudje se zgražajo nad pretiranim obzirnom naših oblasti do Rima.

Razjasnjen umor milijonarja pri Sarajevu

Sarajevo, 5. jan. n. Policija in žandarmerija sta po desetdnevem intenzivnem sledovanju našli sledove za morilci armenskega veletrogovca in znanega milijonarja Tahvoriana, ki je bil umorjen na svojem domu v Alipašinojemu mostu. Policija je davi aretirala znanega ekonomista Aco Kukića in njegovega slugo. Aretirani Kukić je veljal za težkega milijonarja in se je pred leti vrnil iz Amerike, odkoder je prinesel veliko premoženje. Aretirani sluga se piše Franc Vincu in je nedavno tega pobegnil iz rumunske vojske ter prišel v Sarajevo. Žandarmerija je vrhutega aretirala še več drugih oseb, o katerih domneva, da so sodelovali pri umorstvu trgovca Tahvoriana. Kakor znano, je policija po odkritju umora razpisala nagrado 100.000 Din za one, ki bi izsledili morilce.

Grozeče poplave v Bosni

Sarajevo, 5. januarja r. Dočim vladajo v enem delu Bosne in Hercegovine snežni zameti, ki zelo ovirajo promet, grozi drugim pokrajnam poplava. Ker je nastopilo toplejše vreme, se je začel sneg naglo tajati. Zaradi tega so vse reke in potoki naglo narastli. Vrbas okraža s poplavo vsjo pokrajno od Lasaca do Bosanskega Svinjara. Tudi Poinica je narasla in je pri Visokem porušila most. V tamošnji tvornici usnja je odplavila del skladišča. Reka Bosna je zelo narasla in domača ogromne množine lesa, ki ga je odnesla v višje ležečih krajih. Neretva je v spodnjem toku prestopila bregove in ograža posebno Novi most. Drina je v okolici Foča poplavila vsa polja, odnesla več lesenih mostov in porušila tudi nekaj žag in mlinov. Človeških žrtv doslej ni bilo.

Nemška križarka v Dubrovniku

Dubrovnik, 3. januarja n. Davi je priselja v gruško huko nemška križarka »Berlin« in se zasedla v pristanišču. Križarki poveljuje komandant vojnega broda Kolbe. Nemška križarka ostane v Dubrovniku 12 dni. Dopoldne je komandanta Kolbeja na križarki »Berlin« obiskal nemški konzul iz Sarajeva, nakar se je komandant Kolbe s svojim adjutantom napotil v mesto, kjer je obiskal predstavnik civilnih in vojaških oblasti, ki so mu te obiske še tekom popoldneva vrnili.

Naročnina znaša mesečno 25 Din.
za inostranstvo 40 Din.Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telef.
št. 440.
Celje: Kocenova ulica 2. Telefon
št. 190.Rekopisi se ne vračajo.
— Oglasi po tarifu. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 13. Telefon št. 453.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo 78.180;
Wien Nr. 105.241.

Ustava suspendirana

Vlada generala Pere Živkovića

Razpust Narodne skupščine. — Razpust oblasti in občin. — Dopolnitev Obznane. — Uvedba preventivne cenzure. — Prepoved političnih zborovanj in sestankov.

Ljubljana, 6. januarja. Veliki župan ljubljanske oblasti je danes ob 10. izdal po nalogu vlade sledeče obvestilo:

Današnje „Službene Novine“ bodo objavile naslednje ukaze:

1. Ukaz o novi vladi;
2. Kraljevo besedo ministrom;
3. Kraljevo proklamacijo;
4. Zakon o kraljevski oblasti in vrhovni upravi;

K temu pripominjam, da je **ustava suspendirana**.

5. Zakon o izpremembah in dopolnitvi zakona o tisku.

K temu pripominjam in Vas obenem uradno obveščam, da prevzame cenzuro od danes naprej policijska direkcija v Ljubljani in da bo vsak list, ki bi komentiral ali kritiziral v neugodnem smislu, konfisciran.

6. Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti države.

7. Zakon o izpremembi zakona o oblastni in srezki samoupravi in zakona o občinah.

Sestanki, javna zborovanja in zborovanja strankarskega značaja so do nadaljnjega prepovedana.

Veliki župan je tekom današnjega dopoldneva izdal v smislu teh ukrepov podrobna navodila vsem podrejenim oblastim in organom.

Od velikega župana smo izvedeli, da bo kraljevi manifest na narod popoldne dotiskan in zvečer povsod plakatiran.

NOVA VLADA:

BEOGRAD, 6. januarja. Nova vlada, ki je bila imenovana v minuli noči, je sestavljena tako-le: ministrski predsednik in notranji minister: general Pera ŽIVKOVIĆ, komandant kraljeve garde; minister brez portfelja: Nikola UZUNOVIĆ, nar. poslanec; minister zunanjih del: dr. Vojislav MARINKOVIĆ, nar. poslanec; minister saobračaja: dr. Anton KOROŠEC, nar. poslanec; minister financ: dr. Stanko Švrlinca, direktor Hrv. eskomptne banke v Zagrebu; minister prosvete: Boža MAKSIMOVIĆ, nar. poslanec; minister pravde: dr. Milan SRSKIĆ, nar. poslanec; minister poljedelstva: dr. Oton FRANCES, univ. prof. v Zagrebu; minister za šume in rude ter zastopnik ministra za agrarno reformo: Iazar RADIVOJEVIĆ, nar. poslanec; minister javnih del in zastopnik ministra pošte in brzojava: Stevan SAVKOVIĆ, nar. poslanec; minister za socialno politiko in zastopnik ministra trgovine in industrije dr. Mate DRINKOVIĆ, bivši minister; minister ver: dr. Tugomir ALAJPOVIĆ, podpredsednik Državnega sveta; minister za narodno zdravje: dr. Uroš KRUI, sanitetni referent v Sarajevu; minister vojske in mornarice: general Stevan HADŽIĆ.

BEOGRAD, 6. jan. p. Dopoldne so izšle »Službene Novine«
s kraljevim manifestom in ukazi.
Ustava je suspendirana.
Narodna skupščina je razpuščena.
Zakoni se bodo donášali na predlog ministrov s kraljevim
ukazom.
Oblastne samouprave so razpuščene. Do nadaljnjega jih bo-

do vodili posebni komisariji

Občinske uprave so razpuščene. V Beogradu Zagrebu, Ljubljani jih bodo vodili z ukazom imenovani komisariji. Komisarije v ostalih občinah bodo imenovali vel. župani.

Uvedena je preventivna cenzura.

Za danes se smejo objavljati samo službene vesti.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125 in 3126.
Inseratni oddelak: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
c. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 343. Savodih: Ljubljana
št. 11.343; Praha št. 78.180;
Wien št. 105.341.

Novo stanje v državi

Ukinjenje ustave. - Manifest kralja Aleksandra. - Kraljev program za novo državno ureditev. - Narodna skupščina razpuščena. - Vlada generala Zivkoviča.

Plemenske in verske stranke razpuščene. - Komisarji v občinah in oblastnih samoupravah. - Posebne določbe za Ljubljano, Beograd in Zagreb. - Novi predpisi o zborih in sestankih. - Odredbe o uporabi oborožene sile. - Prepoved štrajkov javnih nameščencev. - Uvedba cenzure

Kraljev manifest narodu

Beograd, 6. jan. Današnje »Službene Novine« objavljajo na čelu lista sledeči manifest Nj. Vel. kralja:

Mojemu narodu

Najvišji narodni in državni interesi ter njihova bodočnost mi zapovedujejo, da se kot vladar in kot sin te države obrnem neposredno na narod in da mu odkrito in iskreno povem to, kar mi v sedanjem trenutku nalaga vest in ljubezen do Domovine. Nastopil je čas, ko med narodom in kraljem ne sme več biti posredovalcev.

V tokuolikih minulih naporov in tolikega potrpljenja, ki sem ga pokazal v izvrševanju svojih visokih dolžnosti, je moja duša razjedal krik naših narodnih mas delavnih in rodoljubnih, pa tudi namučenih, ki so v svojem zdravem in prirodnem razsojanju že davno bile nazirane, da se ne more več iti po poti, po kateri se je šlo doslej. Moja pričakovanja, kakor tudi pričakovanje naroda, da bo evolucija našega notranjega političnega življenja prinesla ureditev in konsolidacijo naših prilik v državi, se niso uresničila. Parlamentarni red in vse naše politično življenje dobiva vedno bolj negativno obeležje, od česar čim več narod in država dosedaj samo škodo. Vse koristne ustanove v naši državi, njihov napredek in razvoj celokupnega našega narodnega življenja so dovedeni v nevarnost. Od takega nezdravega političnega stanja v državi trpi škoda ne samo notranje življenje, nego tudi urejevanje in razvoj zunanjih odnosov naše države, kakor jačanje našega ugleda in kredita v tuzemstvu.

Parlamentarizem, ki je po tradicijah mojega nepozabnega očeta ostal tudi moj ideal, so začele zaslepljene politične strasti zlorabljeni v toliki meri, da je postal ovira za vsako plodno delo v državi.

Žalostni razdor in dogodki v Narodni skupščini so pokolebali v narodu vero v koristnost te ustanove. Sporazumi in najnavadnejši odnosi med strankami in ljudmi so postali absolutno nemogoči. Mesto da parlamentarizem razvija in jača duh narodnega in državnega edinstva, pričenja, tak kakršni je, dovajati do duhovnega razsula in narodnega razjedinjenja.

Moja sveta dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo. Odločen sem, da to dolžnost nepokolebljivo izpolnim do konca.

Čuvati edinstvo naroda in državne celine, to je najvišji cilj moje vladavine in to mora biti tudi najvišji zakon za mene in za vsakogar.

To mi nalaga moja odgovornost pred narodom in pred zgodovino, to mi nalaga ljubezen do domovine in pijeteta do neštivilnih dragocenih žrtev, ki so padle za ta ideal.

Iskati leka temu zlu z dosedanjimi parlamentarnimi spremembami bi značilo izgubljati dragocen čas v brezuspešnih poskusih, s katerimi smo izgubili že toliko zadnjih let. Iskati moramo nove metode dela in krčiti nova pota.

Prepričan sem, da bodo v tem resnem trenutku vsi Srbi, Hrvati in Slovenci razumeli to iskreno besedo svojega kralja in da mi bodo najvernejši pomagači pri mojih bodočih naporih, katerim je edini cilj:

Da se v čim najkrajšem času doseže ustvarjenje onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim narodnim potrebam in državnim interesom.

Radi tega sem sklenil in odrejam:

Da se ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, z dne 28. junija 1921, ukine.

Vsi državni zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi z mojim ukazom ne ukinejo.

Na isti način se bodo sprejemali v bodoče novi zakoni.

Narodna skupščina, izvoljena 11. septembra 1927 se razpušča.

Sporočam te moje odločitve mojemu narodu, naročam vsem oblastem v državi, da po teh določbah postopajo, vsem in vsakomur pa, da jih spoštuje in se jim pokorava.

BEOGRAD, 6. januarja 1929.

ALEKSANDER s. r.

Vladarjev programatični nagovor na ministre

Beograd, 6. januarja. Kralj je po imenovanju nove vlade nagovoril novoimenovane ministre takole:

»Gospodje ministri!

Navzlic vsemu mojemu prizadevanju, da se najde rešitev, ki bi omogočala složno delovanje za okrepitev države in za splošno dobrobit naroda, se je pri poslednjih posvetih pokazalo, da je taka rešitev v sedanjih političnih razmerah izključena.

Zato sem sklenil — kar sem že objavil narodu s svojim manifestom — da izprememim upravni sistem, odstranim težave in poiščem leka za nevolje v državi in v narodnem življenju.

S to namero sem Vas poklical za svoje sotrudnike v pričakovanju, da boste pravilno razumeli tako težno nalogo, kakor tudi pomen mojega zaupanja.

Na začetku Vašega dela želim na Vas nasloviti nekoliko besedi, ki naj Vam prožijo direktive za vse Vaše posle.

Kot edino meni odgovorni ministri predstavljate sedaj, vsak v svojem resoru, največjo državno avtoriteto.

To avtoriteto oblasti morate tako Vi kakor Vaši podrejeni visoko čuvati ter stremeti za tem, da bo pri vsaki priliki spoštovana.

To boste dosegli na ta način, ako se boste strogo držali državnih zakonov, prepovedujoč vsako njihovo izigravanje kakor tudi njihove malenkostne kršitve. Vi in vsi Vaši podrejeni organi se morate ravnati pri vseh svojih ukrepih kakor v vsem svojem delovanju le po službenih interesih in po interesih države.

Na ta način bo doseženo popolno zaupanje naroda napram organom oblasti in bosta zavladala občutek in prepričanje, da se v naši državi vlada s polno zakonitostjo, pravičnostjo in absolutno enakostjo.

Vsak uradnik, ki postopa pravilno, naj ima občutek sigurnosti in največ, da bo vžival Vašo popolno zaščito, ako vdano, vestno, ekspeditivno in pošteno izpolnjuje svoje dolžnosti.

V pričakovanju, da boste čuvali edinstvo naroda in negovali slogo, enakost in ravnopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, da boste ne glede na obstoječe težkoče, ki jih prinaša s seboj dosedanja upravni sistem, pričeli z intenzivnim delom in razvili najširšo aktivnost na vseh poljih državne uprave, zlasti pa, da boste s takojšnjimi, brzimi in primernimi ukrepi popravili državno administracijo, Vas gospodje ministri, pozivam, da me z vsemi razpoložljivimi močmi in z vestnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti podpirate pri tem velikem delu za dobrobit in napredek naše kraljevine in za boljšo bodočnost našega naroda, vedno imajoč pred očmi, da je služba narodu največji zakon.

ALEKSANDER m. p.

Obvestilo ljubljanskega velikega župana

Ljubljana, 6. januarja. Veliki župan ljubljanske oblasti je danes ob 10. izdal po nalogu vlade sledeče obvestilo:

Današnje »Službene Novine« bodo objavile naslednje ukaze:

1. Ukaz o novi vladi;
2. Kraljev nagovor na ministre;
3. Kraljev proglas na narod;
4. Zakon o kraljevski oblasti in vrhovni upravi;
5. Zakon o izpremembah in dopolnitvi zakona o tisku.

K temu pripominjam in Vas obenem uradno obveščam, da prevzame cenzuro od danes naprej policijska direkcija v Ljubljani in da bo vsak list, ki bi komentiral ali kritiziral v neugodnem smislu, konfisciran.

6. Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti države.
7. Zakon o izpremembi zakona o oblastni in sreski samoupravi in zakona o občinah.

Sestanki, javna zborovanja in privatna zborovanja strankarskega značaja so do nadaljnjega prepovedana.

Veliki župan je tekom današnjega dopoldneva izdal v smislu teh ukrepov, podrobna novodila vsem podrejenim oblastvom in organom.

Vse plemenske in verske stranke razpuščene

Sprememba zakona o zaštiti države. - Poostrežev predpisov o shodih in sestankih. - Ostre kazni za protidržavno in protivojaško propagando ter za nedopustne zveze z inozemstvom. - Novi predpisi za uporabo oborožene sile

Beograd, 6. januarja. V današnjih «Službenih Novinah» je objavljen sledeči zakon o dopolnitvah in izpremembah zakona o zaštiti države:

§ 1. Kot zločin v smislu kazenskega zakona se bodo smatrala naslednja dejanja:

1. Pisanje, izdajanje, tiskanje in razpečevanje knjig, novlin, plakatov ali objav, kojih namen je hujšati na nasilje proti državi in oblasti in splošno ogrožanje javnega mira ali javnega reda. To velja tudi za vsako pismo ali ustmeno propagando ali nagovarjanje drugih, naj bi spremenili politični ali socialni red v državi z zločinom, nasiljem ali s kakršnokoli drugo vrsto terorizma.

2. Organiziranje, podpiranje ali ščuvanje članov posameznih udruženj, kojih namen je propagirati komunizem, anarhizem ali terorizem ali udruženj, za polasitev oblasti, kakor sploh onega, kar je navedeno v prejšnji točki.

3. Izdajanje v zakup ali kakršno drugo odstopanje zgradb ali prostorov za zbiranje oseb, ki imajo za cilj pripravo ali delovanje za ustvaritev česa od onega, kar je navedeno v gornjih dveh točkah, ako je dotični, ki je zgradbe ali prostore odstopil, vedel za kaj se bodo uporabljali.

4. Organiziranje, združevanje ali propaganda, ki gre za tem, da se izživajo pobune, meteži, nepokorščina ali nezadovoljstvo med vojaštvom ali da se državljani ali vojak ne odzivajo svojim vojaškim dolžnostim ali pa da se preprečuje, onemogoča ali omejuje proizvodnja, popravilo ali prenos vojnega materiala ali pa preskrba vojske s potrebščinami, kakor sploh vsaka propaganda proti ustanovi vojske, kakor tudi vsaka priprava, poskus ali izvršitev z namenom, da se porušijo ali uničijo objekti, ki služijo javnemu prometu, javnim ustanovam in potrebam.

5. Kdor stopi ali vzdržuje stike s kakršnokoli osebo ali družbo v inozemstvu z namenom, da prejme kakršnokoli pomoč od tam zaradi priprave za revolucionarno ali nasilno spremembo sedanega političnega stanja v državi ali kakršnokoli drugo dejanje, predvideno v prejšnjih točkah kakor tudi vsako propagando kakor inozemske osebe ali družbe od strani nekoga na teritoriju naše kraljevine, ako ta oseba ali družba deluje proti sedanji ureditvi, pravnemu redu in javnemu miru naše države.

6. Proizvajanje ali zbiranje orožja, priprav ali eksplozivnih snovi za enega izmed zgoraj označenih ciljev, kakor tudi vsakršno skrivanje teh predmetov.

7. Priprava, poskus ali izvršitev umora kakršnegakoli organa oblasti.

§ 2. Kdor zakrivi kakršnokoli krivično dejanje, navedeno v čl. 1 tega zakona, bo kaznovan s smrtjo ali z ječo do 20 let. Predmeti krivičnih dejanj bodo zaplenjeni. Osebe, ki vedo, da se pripravljajo zločini, navedeni v čl. 1, pa tega ne prijavijo pravočasno nosilecjem državne oblasti, bodo kaznovani z ječo do 20 let.

Zaradi hitrejših in lažje izsleditve krivcev je dovoljeno pristojnim oblastem, da vrše hišne preiskave tudi ponoči.

Razpust verskih in plemenskih strank

§ 3. Kakor udruženja in politične stranke s cilji, ki so oboježeni v čl. 1. tega zakona, tako se prepovedujejo in razpuščajo vsa udruženja in politične stranke, ki vrše propagando ali prepričujejo druge, da je treba izpremeniti obstoječi red v državi.

Ravnatko se prepovedujejo in razpuste vse politične stranke, ki nosijo versko ali plemensko obeležje. Kdor organizira, podpira ali postane član take organizacije, se kaznuje v kolikor to ne spada pod čl. 2. tega zakona z zaporom do 1 leta in z globo do 50.000 Din.

§ 4. Ustanavljanje novih in obstoj obstoječih političnih društev, ki imajo druge cilje, kakor so navedeni v čl. 1. in 3. tega zakona, je vezano na posebno dovoljenje upravne oblasti (velikega župana), one oblasti, kjer ima društvo svoj glavni sedež.

Ako v roku od 1 meseca to dovoljenje ni izdano, je smatrati, da ustanovitev društva ni dovoljena. Kdor postane član takega društva, ali ga podpira, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev.

Ali je društvo političnega značaja, odloča veliki župan one oblasti, kjer ima društvo svoj glavni sedež.

Prirejanje shodov

§ 5. Prepoveduje se prirejanje shodov pod vedrim nebom ali v zaprtih prostorih, kakor tudi vsi sestanki brez predhodnega dovoljenja pristojne policijske oblasti. Prijave za shod, odnosno sestanki je treba vložiti najpozneje tri dni poprej. V prijavi je treba naznačiti dnevni red shoda, odnosno sestanka. Kdor postopa drugače, bo kaznovan z zaporom do 3 mesecev in z globo do 5000 Din.

Na vsak shod ali sestanek bo pristojna policijska oblast poslala svojega uradnika kot komisarja, ki ima dolžnost, razpustiti shod v primeru kakršnegakoli kršitve zakonov ali odredb.

Ravno tako je treba v istem roku izposlovati predhodno dovoljenje policijske oblasti za vse manifestacije in obhode. Kdor postopa drugače, kakor tudi oni, ki ne poslušajo zapovedi oblasti ob razpustu shodov, sestankov, manifestacij in obhodov, se kaznuje v kolikor v tem dejanju ni druge krivice iz tega zakona ali iz drugega zakona, z zaporom do 6 mesecev.

Predpisi za uporabo vojske

§ 6. Državna policijska oblast lahko zahteva od najbližjega komandanta vojske vojaško asistenco za vzdrževanje javne varnosti, če se pokaže, da v kakem konkretnem, težjem primeru niso dovoljni oni organi, ki so določeni za čuvanje osebne in premoženjske varnosti. Podrobnejše odredbe o načinu uporabe vojske bo izdal ministrski svet.

§ 7. Kadar se v kako občini ali srez pošlje vojaštvo radi ogrožene varnosti, potem je prebivalstvo dotične občine, odnosno sresa dolžno, da iz svojih sredstev vsaka hiša po svojem premoženjskem stanju skrbi za prehrano in druge potrebščine vojske. Zbiranje teh potrebščin vrši pod vodstvom in kontrolo državne policijske oblasti prve stopnje dotična občinska oblast ki je dolžna izročiti zbrane potrebščine pravočasno vojaški oblasti. Tudi vse druge stroške, ki bi jih imela država vsled te uporabe vojaštva, nosi prebivalstvo. Če pa se red kmalu vzpostavi, se lahko prebivalstvo oprosti plačanja povračila teh stroškov, ki padejo v tem primeru v breme državne blazine. Prebivalstvu se v takih primerih lahko tudi vrne vse ono, kar je že dalo za vojaštvo.

Odredbe proti postopačem

§ 8. Osebe, ki so osumilene vlačuganja, ki plančujejo in blodno zapravljajo čas in ki ne morejo dokazati, da se preživljajo na pošten način se kaznujejo z zaporom do 3 mesecev. Razen tega se kot osebe ki moralno niso neoporečne in ki so nagnjene k zločinu, lahko pošlejo po prestani kazni v prisilno delavnico. Mladolenti, ki niso oboježeni na zapor, se oddajo v vzgojalnišče, v katerem lahko ostanejo največ pet let, če niso izpolnili 16. leta, in lahko ostanejo tam do polnoletnosti. Minister pravde se pooblašča, da izda uredbu o postopanju za primer pošiljanja takih oseb v zavod za prisilno delo in vzgojo, odnosno moralno popravljanje mladoletnih. Osebe, ki kršijo red in mir, se lahko z odlokom upravno-policijske oblasti I. stopnje poleg zaporne kazni obsodijo na izgon v drugi kralj, iz katerega se ne smejo oddaljiti brez dovoljenja pristojnega velikega župana, odnosno upravnega mesta Beograda. Kdor se kljub temu vrne, se kaznuje z zaporom in ponovnim izgonom.

Novi predpisi za nošnje orožja

§ 9. Kdor izdeluje eksplozivne snovi in priprave ali orodje, potrebno za njihovo izdelavo ali posamezne dele, nabavlja, čuva

ali drugim prodaja, četi ali more misliti, da so namenjeni za uporabo pri kakem zločinu, naštetim v § 2. tega zakona, se kaznuje z ječo do 5 let.

§ 10. Kdor je pooblaščen, da ima eksplozivne snovi, pa postopa z njimi proti obstoječim pravilnikom in naredbam pristojne oblasti in povzroča s tem škodo ali nevarnost za premoženje, življenje in zdravje drugih, se kaznuje z denarno globo od 10 do 10.000 Din po obsegu kazenskega dejanja in po premoženjskem stanju.

§ 12. Brez dovoljenja državne upravne policijske oblasti I. stopnje ne sme nihče nositi, niti imeti orožja. Minister notranjih del bo izdal pravilnik, po katerem bodo postopale policijske oblasti pri izdaji dovoljenja za nošnje in posest orožja in o uporabi kazenskih določb za nedovoljeno nošnje in posest orožja.

Prepovedane stavke javnih namočencev

§ 13. Državni uradniki in uslužbenici, delavci vojnih administracij, uslužbenici samoupravnih teles, ki posamezno ali v večjem številu ali skupno prenehajo vršiti svojo službo v cilju stavke, se kaznujejo z zaporom 6 mesecev do 3 let, hujšači in kolovodje tudi denarno do 10.000 Din, v kolikor ta dejanja ne bi spadala pod udar kakšnega drugega člena tega zakona. Z isto kaznijo se kaznujejo one osebe, ki so obtožene pasivne rezistence, kršenja pravilnega toka poverjene jim službe ali dela. Minister notranjih del bo v sporazumu s ministrom vojske in mornarice izdal uredbu o pozivanju teh uradnikov odnosno uslužbencev na vojne vežbe v takih slučajih.

§ 14. Osebe, ki poskušajo preprečiti druge osebe, da ne delajo, se kaznujejo z isto kaznijo kot v členu 13. tega zakona, ako njihovo dejanje ni ocenjeno za hujši pregrešek. Z isto kaznijo se kaznujejo ravnotako tudi osebe, ako se ne razidejo na poziv oblasti, da se odstranijo s mesta, kjer se se nedovoljeno zbrale.

Prepoved hujskanja

§ 15. Kdor na javnih shodih v zaprtih ali odprtih prostorih, ali kje druge nosi ali iznaša kakšne znake, zastave ali napise kot znak pozivanja ali hujskanja, da se ustvari javno mišljenje, da je treba zamenjati obstoječi pravni red z drugim, se kaznuje z kaznijo, predvideno v členu 13. tega zakona.

§ 16. Vsaka udeležba pri manifestacijah proti organom državnih oblasti se kaznuje z zaporom do 1 leta in denarno globo do 3000 Din.

Sodni postopek

§ 17. Kadar je obtoženec pozvan k zaslišanju, pa se skriva, pobegne ali ga sploh ni v mestu bivanja 3 dni po pozivu in se to ugotovi z uradnim poročilom pristojne oblasti, ga sodišče ne bo več pozivalo preko službenih novlin, niti preko njih vršilo obvestila, marveč bo vse sodne odloke, ki se mu imajo izdati, prilepilo na dom njegovega zadnjega stanovanja ali poslovnega bivališča in na sodni deski ter se smatra to za pravomočno važno glede štetja rokov.

§ 18. Tudi za dejanja iz tega zakona, zagrešena potom tiska, se uporabljajo predpisi tega zakona.

§ 19. Vsa kazniva dejanja po tem zakonu sodijo državna sodišča po svobodnem sodništvu prepricanju ter se smatrajo tožbe po tem zakonu za nujne, ki imajo prednost pred vsemi drugimi.

Splošni del kazenskega zakonika za kraljevino Srbijo (§§ 1-81.) se uporablja v vsem za vsa krivična dejanja po tem zakonu. Izvzemši § 84 kaz. zak. za kraljevino Srbijo se krivci lahko obsodijo na smrt za vsak zločin po tem zakonu, ako le obtoženec v času dejanja dovrši 18. leto.

§ 20. Vse temu zakonu nasprotujoče odredbe splošnega kazenskega zakonika in drugih kazenskih zakonov ter zakona o tisku ter društvenega in zborovalnega zakona, zakona o nošnji orožja in vseh drugih zakonov, se razveljavijo, ko stopi ta zakon v veljavo.

21. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obveznost, ko se objavi v «Službenih novinah».

Beograd, 6. januarja 1929.

Aleksander s. r.

Podpisi vseh ministrov.

Nova vlada

Beograd, 6. januarja. Nova vlada, ki je bila imenovana v minuli noči, je sestavljena tako-le:

ministrski predsednik in notranji minister: general Pera Živković, komandant kraljeve garde;
minister brez portfelja: Nikola Uzunović, narodni poslanec;
minister zunanjih del: dr. Vojislav Marinković, narodni poslanec;
minister saobraćaja: dr. Anton Korošec, narodni poslanec;
minister financ: dr. Stanko Švrljuga, direktor Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu;
minister prosvete: Boža Maksimović, narodni poslanec;
minister pravde: dr. Milan Srskić, narodni poslanec;
minister poljedelstva: dr. Oton Frangeš, univ. profesor v Zagrebu;
minister za šume in rude ter zastopnik ministra za agrarno reformo: Lazar Radičević, narodni poslanec;
minister javnih del in zastopnik ministra pošte in brzojava: Stevan Savković, narodni poslanec;
minister za socialno politiko in zastopnik ministra trg. in industrije dr. Mate Drinković, bivši minister;
minister ver: dr. Tugomir Alampović, podpredsednik Državnega sveta;
minister za narodno zdravje: dr. Uroš Kruli, sanitetni referent v Sarajevu;
minister vojske in mornarice: general Stevan Hadžić.

Vse občine in oblastne samouprave razpuščene

Komisarji v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu

Beograd, 6. januarja. p. V današnjih «Službenih Novinah» je objavljen sledeči zakon:

§ 1. Vse občinske uprave v vsej državi se z današnjim dnevom razrešujejo.

§ 2. V občinah mest Beograd, Zagreb in Ljubljana bodo postavljeni s kraljevim ukazom na predlog ministra notranjih del nove občinske uprave.

§ 3. V ostalih občinah bodo postavljali nove občinske uprave veliki župani.

§ 4. Sestava in pristojnost občinskih uprav ostane še nadalje ista, kakor je predvidena v dosedanjih zakonih o občinah. (Uredbe, statuti itd.)

§ 5. Istotako bodo veliki župani razrešili vse dosedanje občinske beležnike in bodo postavili nove.

§ 6. Veliki župani bodo postavili v vseh oblastih komisarje, ki bodo vodili vse nadaljne posle dosedanjih oblastnih skupščin in oblastnih odborov. Podrobnejše določbe o poslovanju teh komisarjev bo izdal minister notranjih del.

§ 7. Vse določbe zakonov, uredb, statutov, naredb in pravilnikov, ki so v nasprotju s tem zakonom, se razveljavljajo.

§ 8. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, čim bo objavljen v «Službenih novinah».

Beograd, 6. januarja 1929.

ALEKSANDER s. r.

Slede podpisi ministrov.

Nastop novega ministrskega predsednika

Beograd, 6. januarja. Novi predsednik vlade, general Peter Živković je bil davi sprejet v avdienci.

Po avdijenci se je general Živković napotil v predsedništvo vlade, kjer je prevzel posle predsedništva vlade.

Ko je general Živković kmalu zatem zapustil zgradbo predsedništva vlade, je številnim novinarjem na njihova raznovrstna vprašanja odgovoril kratko:

»Nema ništa, radite, samo radite.«

Poostrežev zakona o tisku

Beograd, 6. jan. V današnjih «Službenih novinah» je poleg ostalih objavljen tudi zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o tisku, ki vsebuje razne poostrežev dosedanjih določb tiskovnega zakona. Policijske oblasti imajo pravico zapleniti vsak prepovedan spis. Člen 2. 22. 25. in 72. zakona o tisku se ukine. Listi so dolžni objaviti vsak popravek državnih oblasti. List ki bo trikrat v enem mesecu zaplenjen, bo astavljen. Poostrene so tudi vse kazni in spadojo prestopki o tiskovnem zakonu deloma pod jurisdikcijo zakona o zaštiti države.